

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (trečioji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. vasario 12 d.*

„Deliktinė atsakomybė – Konkurencija – Karteliai – Sprendimas, kuriuo konstatuojamas SESV 101 straipsnio pažeidimas – Baudos – Teismo sprendimas, kuriuo iš dalies panaikinamas Komisijos sprendimas – Pagrindinės baudos sumos grąžinimas – Delspinigiai – Pakankamai aiškus teisės normos, suteikiančios teisių privatiems asmenims, pažeidimas – Priežastinis ryšys – Žala – SESV 266 straipsnis – Deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalies a punkto antras sakiny“

Byloje T-201/17

Printeos, SA, įsteigta Alkala de Henarese (Ispanija), atstovaujama advokatų H. Brokelmann ir P. Martínez-Lage Sobredo,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą F. Dintilhac ir F. Jimeno Fernández,

atsakovę,

visų pirma dėl SESV 268 straipsniu pagrįsto prašymo atlyginti žalą, atsiradusią dėl Komisijos atsisakymo sumokėti ieškovei delspinigius nuo pagrindinės baudos sumos, kuri buvo grąžinta po to, kai 2016 m. gruodžio 13 d. Sprendimu *Printeos ir kt. / Komisija* (T-95/15, EU:T:2016:722) buvo panaikintas 2014 m. gruodžio 10 d. Sprendimas C(2014) 9295 *final* dėl bylos nagrinėjimo pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (AT.39780 – Vokai), arba SESV 263 straipsniu pagrįsto prašymo panaikinti 2017 m. sausio 26 d. Komisijos sprendimą atsisakyti mokėti minėtus delspinigius,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas S. Frimodt Nielsen, teisėjai V. Kreuschitz (pranešėjas), I. S. Forrester, N. Póltorak ir M. E. Perillo,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2018 m. liepos 3 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 2014 m. gruodžio 10 d. Sprendime C(2014) 9295 *final* dėl bylos nagrinėjimo pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (AT.39780 – Vokai) (toliau – 2014 m. sprendimas) Europos Komisija konstatavo, kad, be kita ko, ieškovė *Printeos, SA*, pažeidė SESV 101 straipsnį ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 53 straipsnį, nuo 2003 m. spalio 8 d. iki 2008 m. balandžio 22 d. dalyvaudama kartelyje, veikusiame Europos standartinių iš katalogo užsakomų ir specialiai atspausdintų vokų rinkoje, įskaitant Daniją, Vokietiją, Prancūziją, Švediją, Jungtinę Karalystę ir Norvegiją. Šis sprendimas priimtas po susitarimo procedūros pagal 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 10a straipsnį ir Komisijos pranešimą dėl susitarimo procedūros tvarkos siekiant priimti sprendimus pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 7 ir 23 straipsnius kartelių bylose (OL C 167, 2008, p. 1).
- 2 Už nustatytą pažeidimą 2014 m. sprendimo 1 straipsnio 5 dalyje Komisija ieškovei bendrai ir solidariai su jos tam tikromis patronuojamosiomis bendrovėmis skyrė 4 729 000 EUR baudą [minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalies e punktas].
- 3 Pagal to sprendimo 2 straipsnio 2 dalį bauda turėjo būti sumokėta per tris mėnesius nuo sprendimo gavimo.
- 4 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 3 dalyje numatyta:

„Praėjus šiam terminui automatiškai nuo pirmos mėnesio, kurį buvo priimtas šis sprendimas, dienos yra skaičiuojamos palūkanos pagal E[uropos [C]entrinio [B]anko (ECB)] jo pagrindinėms refinansavimo operacijoms taikomą normą, padidintos 3,5 procentinio punkto.

Jei pirmame straipsnyje nurodyta įmonė pateikia ieškinį, ji iki termino pabaigos turi užtikrinti baudos sumokėjimą, pateikdama priimtina finansinę garantiją arba laikinai sumokėdama baudos dydį pagal 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1268/2012 [dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių (OL L 362, 2012, p. 1)] 90 straipsnį.“

- 5 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa grindžiama Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsniu „Delspinigiai“, jame nustatyta:

„1. <...> iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintai gautinai sumai skaičiuojamos palūkanos pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

2. Iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintoms gautinoms sumoms skaičiuojamos palūkanos, taikant palūkanų normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje* ir galiojusią mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmąją kalendorinę dieną, padidinus ją:

<...>

b) trimis su puse procentinių punktų visais kitais atvejais.

<...>

4. Baudų atveju, kai skolininkas pateikia finansinę garantiją, kurią apskaitos pareigūnas priima vietoj mokėjimo, nuo 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino skaičiuojamos palūkanos, taikant šio straipsnio 2 dalyje nurodytą normą, galiojančią pirmą mėnesio, kurį priimamas sprendimas, kuriuo skiriama bauda, dieną, padidinus ją tik vienu su puse procentinio punkto.“

- 6 Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnis grindžiamas 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1, toliau – Finansinis reglamentas), 78 straipsnio 4 dalimi, kuri pagal to paties reglamento 210 straipsnį įgalioja Komisiją priimti deleguotuosius aktus, nustatant, be kita ko, detalias delspinių mokėjimo taisykles.
- 7 Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnyje, kuris minimas 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje (žr. šio sprendimo 4 punktą), be kita ko, nurodyta:

„1. Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme iškeliama byla prieš Komisijos sprendimą, kuriuo nustatoma bauda arba kitos nuobaudos pagal SESV arba Euratomo sutartį, kol nebus išnaudotos visos teisinės gynimo priemonės, skolininkas arba laikinai sumoka mokėtinas sumas į apskaitos pareigūno nurodytą banko sąskaitą, arba pateikia apskaitos pareigūnui priimtina finansinę garantiją. Garantija laikoma nepriklausoma nuo prievolės sumokėti baudą, nuobaudą arba kitas nuobaudas ir vykdoma pirmą kartą pareikalavus. Ši garantija pateikiama visam reikalavimui dėl pagrindinės skolos sumos ir mokėtinų palūkanų, kaip nurodyta [Finansinio reglamento] 83 straipsnio 4 dalyje.

2. Komisija užtikrina laikinai surinktas sumas, investuodama jas į finansinį turtą – taip užtikrinama, kad pinigai bus saugūs ir likvidūs, ir bus gauta teigiama grąža.

<...>

4. Išnaudojus visas teises gynimo priemones ir kai bauda arba nuobauda panaikinama arba sumažinama, imamasi bet kurios iš šių priemonių:

- a) neteisingai surinktos sumos kartu su priskaičiuotomis palūkanomis sugrąžinamos atitinkamai trečiajai šaliai. Jeigu bendra gauta atitinkamo laikotarpio grąža yra neigiama, grąžinama neteisingai surinktos sumos nominalioji vertė;
- b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji atitinkamai grąžinama.“

- 8 Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnis grindžiamas Finansinio reglamento 83 straipsnio 4 dalimi, įgaliojančia Komisiją priimti deleguotuosius aktus pagal to paties reglamento 210 straipsnį, nustatančius išsamias taisykles dėl sumų iš baudų, nuobaudų ir susikaupusių palūkanų.
- 9 Apie 2014 m. sprendimą ieškovei pranešta 2014 m. gruodžio 11 d.
- 10 2015 m. vasario 16 d. laiške Komisija priminė ieškovei, kad skirta bauda turi būti sumokėta per tris mėnesius nuo pranešimo apie sprendimą dienos ir jeigu ji nuspręstų Bendrajam Teismui pateikti ieškinį dėl panaikinimo, turėtų pateikti pakankamą banko garantiją arba laikinai sumokėti baudą.
- 11 Prie šio laiško buvo pridėtas 2002 m. liepos 20 d. raštas „Information Note on Provisionally Paid or Guaranteed Fines“ („Informacinis pranešimas dėl baudų laikino sumokėjimo arba jų garantijos“) (toliau – informacinis pranešimas). Šiame pranešime nurodyta:

„Pagal [2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos] reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 [nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo [F]inansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, 2002, p. 1; 2004 m.

specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145)] 85a straipsnį apskaitos pareigūnas laikinai iš atitinkamos įmonės priima baudų, dėl kurių pareikštas ieškinys Europos Sąjungos Teisingumo Teisme, sumas arba pareikalauja, kad įmonė pateiktų garantiją. Išnaudojus visas teises gynimo priemones, laikinai surinktos sumos ir už jas priskaičiuotos palūkanos įtraukiamos į biudžetą arba gražinamos (visos ar jų dalis) atitinkamai įmonei.

<...>

Komisijos nuo 2010 m. skirtų baudų atveju ši institucija laikinai pervestas sumas investuos į fondą, sudarytą iš savarankiško aukštos kokybės turto portfelio, kurio rizika neviršija rizikos, susijusios su savarankiškais aukštos kokybės kreditais, kurių likęs terminas daugiausia [2] metai, ir kuris valdomas Komisijos tarnybų.

Jei Teisingumo Teismas visiškai ar iš dalies panaikina baudą, Komisija gražina visą ar dalį panaikintos sumos kartu su garantuota grąža.

Ši garantuota grąža grindžiama sistemos pelningumu per visą investicijos laikotarpį. <...>“

12 Reglamento Nr. 2342/2002 85a straipsnyje nustatyta:

„1. Kai Bendrijos teisme iškeliama byla prieš Bendrijos sprendimą, kuriuo nustatoma bauda, periodinis baudų mokėjimas arba kita nuobauda pagal EB sutartį arba Euratomo sutartį, kol nebus išnaudotos visos teisinės gynimo priemonės, apskaitos pareigūnas laikinai surenka skolininko mokėtinas sumas arba jo pareikalauja pateikti finansinę garantiją. Reikalaujama garantija laikoma nepriklausoma nuo prievolės sumokėti baudą, periodinį baudų mokėjimą arba kitą nuobaudą ir vykdoma pirmą kartą pareikalavus. Ši garantija pateikiama visai pretenzijai dėl pagrindinės skolos dalies ir mokėtinų palūkanų, kaip nurodyta [to paties reglamento] 86 straipsnio 5 dalyje.

2. Išnaudojus visas teises gynimo priemones, laikinai surinktos sumos ir už jas priskaičiuotos palūkanos įtraukiamos į biudžetą arba gražinamos skolininkui. Finansinės garantijos atveju suma iš jos išieškoma arba gražinama.“

13 Pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 290 straipsnio pirmą pastraipą nuo 2013 m. sausio 1 d. Reglamento Nr. 2342/2002 85a straipsnis panaikinamas ir keičiamas Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsniu (žr. šio sprendimo 7 punktą).

14 2015 m. vasario 20 d. ieškovė, remdamasi SESV 263 straipsniu, Bendrajam Teismui pateikė ieškinį dėl 2014 m. sprendimo panaikinimo iš dalies.

15 2015 m. kovo 9 d. ieškovė laikinai sumokėjo baudą, kuri jai buvo skirta minėtu sprendimu.

16 2015 m. kovo 10 d. ieškovės atstovai pranešė Komisijai apie pateiktą ieškinį ir apie laikinai sumokėtą baudą.

17 Pagal Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 2 dalį laikinai ieškovės sumokėta baudos suma buvo pervesta į finansinio turto fondą, sukurtą pagal 2009 m. birželio 15 d. Komisijos sprendimą C(2009) 4264 *final* dėl rizikos sumažinimo valdant laikinai sumokėtas ir generalinio direktorato „Ekonomikos ir finansų reikalai“ administruojamas baudas (toliau – BUFI fondas). Šis sprendimas pagrįstas 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo [F]inansinio reglamento įgyvendinimo (OL L 248, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74, klaidų ištaisymas – OL L 99, 2007, p. 18) 74 straipsniu, pakeistu Finansinio reglamento 83 straipsniu.

- 18 2016 m. gruodžio 13 d. Sprendimu *Printeos ir kt. / Komisija* (T-95/15, EU:T:2016:722, toliau – Sprendimas *Printeos*) Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisija pažeidė savo pareigą motyvuoti, kaip nustatyta SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje, todėl panaikino 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 1 dalies e punktą. Šis teismo sprendimas įsiteisėjo.
- 19 2016 m. gruodžio 14 d. laišku Komisija informavo ieškovę apie ketinimą grąžinti laikinai sumokėtą baudą ir perdavė jai tam reikalingas formas.
- 20 2016 m. gruodžio 15 d. laišku ieškovės atstovai grąžino Komisijai užpildytas formas.
- 21 2017 m. sausio 26 d. el. laišku Komisija informavo ieškovės atstovus, kad sumokėtą baudą grąžins kitą savaitę.
- 22 Tą pačią dieną ieškovės atstovai atsakė Komisijai, kad tikisi ir reikalauja, kad bauda būtų grąžinta kartu su palūkanomis, skaičiuojamomis nuo tos dienos, kai ieškovė sumokėjo baudą, t. y. 2015 m. kovo 9 d., taikant palūkanų normą, kurią ECB taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms (toliau – ECB refinansavimo norma), padidintą 3,5 procentinio punkto, t. y. taikant 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 3 dalyje numatytą palūkanų normą, kai vėluojama grąžinti (t. y. pasibaigus minėto sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui).
- 23 Dviem tos pačios dienos elektroniniais laiškais (toliau – ginčijami el. laiškai) Komisija ieškovės atstovams atsakė:
- „Kaip paaiškinta Jums 2015 m. vasario 16 d. išsiųstame [informaciniame] pranešime, laikinai sumokėtos baudos investuojamas į fondą. Panaikinus baudą Komisija grąžina ją kartu su grąža, grindžiama sistemos pelningumu. Kadangi šis pelningumas buvo neigiamas, Jums bus grąžinta tik pagrindinė suma.
- Susipažinti pridėdamas išeinančio srauto sumos apskaičiavimas, patikrintas [bendrovės] D.“
- 24 Komisija tvirtino (ir to niekas neginčija), kad bendras BUFI fondo pelningumas buvo neigiamas 2015 m. (–0,09 %) ir 2016 m. (–0,265 %). Be to, ECB indėlių galimybės norma (*ECB deposit facility rate*) nuo 2014 m. birželio 5 d. buvo neigiama, t. y. –0,10 nuo 2014 m. birželio mėn., –0,20 nuo 2014 m. rugsėjo mėn., –0,30 nuo 2015 m. gruodžio mėn. ir –0,40 nuo 2016 m. kovo mėn. Galiausiai EVB refinansavimo norma nuo 2015 m. kovo 9 d. buvo 0,05 %, o nuo 2016 m. kovo 16 d. – 0 %.
- 25 2017 m. sausio 27 d. laišku ieškovės atstovai atsakė, kad pagal SESV 266 straipsnį Komisija turėjo imtis visų priemonių, kurių reikėjo įvykdyti Sprendimą *Printeos*. Jie iš esmės remdamiesi 2001 m. spalio 10 d. Sprendimu *Corus UK / Komisija* (T-171/99, EU:T:2001:249, 50–53 punktai, toliau – Sprendimas *Corus*) priminė, kad ši pareiga akto, kuris jau buvo įvykdytas, atveju gali apimti ieškovo grąžinimą į situaciją, kurioje jis buvo iki to akto priėmimo (principas *restitutio in integrum*). Sprendimo, kuriuo sumažinama ar panaikinama įmonei už konkurencijos taisyklių pažeidimą skirta bauda, atveju Komisija turi pareigą grąžinti nepagrįstai įmonės sumokėtą baudą, apimančią ne tik pagrindinį baudos dydį, bet ir nuo tos sumos priskaičiuotas palūkanas.
- 26 2017 m. vasario 1 d. Komisija į ieškovės sąskaitą pervedė 4 729 000 EUR, t. y. baudos, kurią ji laikinai sumokėjo 2015 m. kovo 9 d., sumą.

27 2017 m. vasario 3 d. el. laišku Komisija atmetė ieškovės argumentus, remdamasi, be kita ko, Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalimi. Be to, ji nurodė:

„Pirmiausia laikinai sumokėti baudą, o ne pateikti finansinę garantiją nusprendė Jūsų klientas. Be to, Jūsų klientas puikiai žinojo, kad laikinai sumokėta suma bus investuota į fondą. Šio fondo veikimas ir garantuojamos grąžos sąvoka smulkiai paaiškinta „informaciniame pranešime“, kuris Jums buvo pateiktas 2015 m. vasario 16 d.

Kadangi bendras pelningumas nuo 2015 m. kovo 10 d. iki 2017 m. sausio 25 d. buvo neigiamas, garantuojama grąža sudaro 0 EUR, o Jūsų klientui buvo grąžinta tik pagrindinė suma.“

Procesas ir šalių reikalavimai

28 2017 m. kovo 31 d. ieškovė Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė šį ieškinį.

29 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (trečioji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Bendrojo Teismo procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, šalims uždavė klausimus raštu dėl 2015 m. vasario 12 d. Sprendimo *Komisija / IPK International* (C-336/13 P, EU:C:2015:83, toliau – Sprendimas *IPK*) įtakos ginčo sprendimui ir paprašė į juos atsakyti iš dalies raštu ir iš dalies per posėdį. Šalys į Bendrojo Teismo raštu pateiktus klausimus atsakė per nustatytą terminą.

30 Atsižvelgdamas į trečiosios kolegijos siūlymą ir remdamasis Procedūros reglamento 28 straipsniu Bendrasis Teismas nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.

31 Per 2018 m. liepos 3 d. posėdį šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo (trečioji išplėstinė kolegija) raštu ir žodžiu pateiktus klausimus.

32 Atsakydama į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus ieškovė nurodė, pirma, nebenorinti, kad SESV 266 straipsnio pirma pastraipa būtų pagrindinis jos reikalavimų pirmos dalies teisinis pagrindas kaip savarankiška teisinės gynybos priemonė, ir, antra, patvirtino, kad ieškinyje nurodytos „kompensacinės palūkanos“ turi būti suprantamos kaip „delspinigiai“ pagal Sprendimo *IPK* 30 punktą; visa tai buvo pažymėta posėdžio protokole.

33 Ieškovė Bendrojo Teismo prašo:

- priteisti iš Komisijos 184 592,95 EUR sumą, atitinkančią delspinigius, skaičiuojamus už laikotarpį nuo 2015 m. kovo 9 d. iki 2017 m. vasario 1 d. (toliau referencinis laikotarpis) nuo 4 729 000 EUR sumos, taikant ECB refinansavimo normą, padidintą 2 procentiniais punktais, arba kitą palūkanų normą, kuri, Bendrojo Teismo nuomone, būtų tinkama,
- priteisti iš Komisijos delspinigius nuo pirmesniame punkte minėtos sumos, skaičiuojamus nuo 2017 m. vasario 1 d. iki tol, kol Komisija realiai sumokės minėtą sumą, vykdydama šį ieškinį tenkinantį sprendimą, taikant ECB refinansavimo normą, padidintą 3,5 procentinio punkto, arba kitą palūkanų normą, kuri, Bendrojo Teismo nuomone, būtų tinkama,
- subsidiariai panaikinti ginčijamą el. laišką,
- priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

34 Per posėdį ieškovė paprašė ECB refinansavimo normą, nurodytą šio sprendimo 33 punkto pirmoje įtraukoje, padidinti iki 3,5 procentinio punkto.

35 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

- atmesti reikalavimą dėl žalos atlyginimo kaip nepagrįstą,
- prašymą panaikinti ginčijamą el. laišką pripažinti nepriimtiniu arba jį atmesti kaip nepagrįstą,
- prieštaravimą dėl Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnio 4 dalies a punkto (toliau – ginčijama nuostata) teisėtumo pripažinti nepriimtiniu arba jį atmesti kaip nepagrįstą,
- jei būtų nuspręsta, kad ieškovei turi būti atlyginta žala arba sumokėti delspinigiai, apskaičiuoti juos remiantis atsiliepimo į ieškinį 65–78 punktuose nurodytais kriterijais,
- bet kuriuo atveju priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas arba, jei būtų nuspręsta, kad ieškovei turi būti atlyginta žala, nurodyti kiekvienai iš šalių padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl ginčo dalyko

- 36 Pirmiausia ieškovė, atsisakiusi pirmos dalies reikalavimų, kaip savarankiškos teisinės gynybos priemonės, pagrįstos SESV 266 straipsnio pirma pastraipa (žr. šio sprendimo 32 punktą), remdamasi SESV 266 straipsnio antra pastraipa, siejama su SESV 340 straipsnio antra pastraipa ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 straipsnio 3 dalimi, prašo, kad jai būtų atlyginta žala, lygi delspinigiams, kuriuos Komisija turėjo sumokėti vykdydama Sprendimą *Printeos*, kai grąžino nepagrįstai pagal 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 1 dalies e punktą, kuris buvo panaikintas minėtu Sprendimu *Printeos*, sumokėtą pagrindinę baudos sumą.
- 37 Ieškovė, be kita ko, pažymi, kad ginčijama nuostata netaikoma žalos atlyginimui pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą ir 340 straipsnio antrą pastraipą. Net jei taip būtų, ji pažeistų SESV 266 ir 340 straipsnius, taip pat Chartijos 41 straipsnio 3 dalį ir 47 straipsnį, o šį pažeidimą ieškovė nurodė pateikdama prieštaravimą dėl teisėtumo pagal SESV 277 straipsnį.
- 38 Subsidiariai ieškovė, remdamasi SESV 263 straipsniu, prašo panaikinti ginčijamą el. laišką, nes jis grindžiamas panaikinta ir netaikoma nuostata, kuri bet kuriuo atveju pažeidžia SESV 266 ir 340 straipsnius taip pat Chartijos 41 straipsnio 3 dalį ir 47 straipsnį.

Dėl pagrindinio reikalavimų pirmoje dalyje nurodyto prašymo atlyginti žalą

Šalių argumentų priminimas

- 39 Ieškovė mano, kad Komisija netesėtai jai nesumokėjo nuo pagrindinės laikinai sumokėtos baudos sumos skaičiuojamų delspinigių. Tokių delspinigių sumokėjimas yra būtinas norint ją grąžinti į situaciją, kurioje ji būtų buvusi, jei 2014 m. sprendimas nebūtų buvęs priimtas (Sprendimo *Corus* 54 punktą). Negalėjimas naudotis nepagrįstai sumokėta pagrindine baudos suma sukėlė žalą ieškovei, nes ji turėjo ieškoti kitų finansavimo šaltinių ir padengti išlaidas, susijusias su trimis banko paskolomis, kurias paėmė referenciniu laikotarpiu, o tai, kas nurodyta 2014 m. sprendimo 92 konstatuojamojoje dalyje, yra pakankamai aiškus teisės normų, suteikiančių teisių asmenims pažeidimas. Nepakankamas šios konstatuojamosios dalies motyvavimas ar net klaidingas informacijos, konstatuotos Sprendimo *Printeos* 54 punkte, pateikimas įrodo Komisijos padarytą tyčinį, akivaizdų, sunkų ir nepateisinamą Europos Sąjungos teisės pažeidimą, lygiavertį piktnaudžiavimui įgaliojimais. Tai patvirtina, be kita ko, 2017 m. birželio 16 d. Komisijos sprendimo C(2017) 4112 *final*, keičiančio

2014 m. sprendimą (toliau – 2017 m. sprendimas), 16 konstatuojamoji dalis, kurioje pripažįstama, kad „visų įmonių, išskyrus *Hamelin*, individualūs gamybos / apyvartos rodikliai buvo labai aukšti“. Iš tikrųjų pareiga motyvuoti, kaip numatyta SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje ir Chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkte, yra pagrindinė teisė, užtikrinanti kitos pagrindinės teisės, t. y. Chartijos 47 straipsnyje numatytos teisės kreiptis į teismą, veiksmingą įgyvendinimą. Be to, atsisakymas sumokėti palūkanas nuo nepagrįstai sumokėtos pagrindinės baudos sumos yra pakankamai aiškus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos, suteikiančios subjektyvią teisę į tai, kad Bendrojo Teismo sprendimai būtų visiškai ir tinkamai vykdomi, nepaliekant Komisijai jokios diskrecijos šiuo klausimu, pažeidimas (2006 m. kovo 21 d. Nutarties *Holcim (France) / Komisija*, T-86/03, nepaskelbta Rink., EU:T:2006:90, 32 punktą; toliau – Nutartis *Holcim*). Šis neteisėtumas negali būti pašalintas ginčijamame el. laiške nurodytomis teisės normomis.

- 40 Šiuo klausimu, pirma, ieškovė pažymi, kad Reglamento Nr. 2342/2002 85a straipsnis panaikintas nuo 2013 m. sausio 1 d., t. y. nuo tada, kai įsigaliojo Deleguotasis reglamentas Nr. 1268/2012. Taigi Reglamentas Nr. 2342/2002 negaliojo nei 2015 m. vasario 16 d., kai Komisija nusiuntė informaciją apie laikiną baudos mokėjimą, nei 2017 m. vasario 1 d., kai ji grąžino pagrindinį baudos dydį, nei 2017 m. sausio 26 d., kai ji išsiuntė ginčijamą el. laišką. Komisija pirmą kartą savo 2017 m. vasario 3 d. laiške remdamasi Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsniu negali *a posteriori* sukurti teisinio pagrindo ir pagrįsti palūkanų nesumokėjimo. Antra, jei būtų nuspręsta, kad vis dėlto šis straipsnis yra tinkamas teisinis pagrindas, ieškovė, remdamasi SESV 277 straipsniu, nurodo ginčijamos nuostatos neteisėtumą atsižvelgiant į SESV 266 ir 340 straipsnius, taip pat Chartijos 41 straipsnio 3 dalį ir 47 straipsnį, nes toje nuostatoje numatyta galimybė nemokėti palūkanų.
- 41 Pirma, ieškovė iš esmės nurodo, kad ginčijama nuostata pažeidžia SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, o konkrečiau – principą *restitutio in integrum*, pripažintą sprendimuose *IPK* ir *Corus* (54 ir 57 punktai), pagal kurį Komisija turi grąžinti ne tik pagrindinį nepagrįstai sumokėtos baudos dydį, bet ir su juo susijusias palūkanas už laikotarpį, per kurį ieškovas negali naudotis baudos suma. Šis pirminės teisės reikalavimas kolizijos atveju turi viršenybę prieš antrinės teisės normas. Antra, ginčijama nuostata pažeidžia Chartijos 47 straipsnį, nes teisminė apsauga, kaip ji suprantama pagal SESV 263 straipsnį, yra neveiksminga, jei Sąjungos teismui panaikinus sprendimą, kuriuo skiriama bauda už Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimą, atitinkama įmonė negali tikėtis, kad jai bus išmokėtos palūkanos nuo nepagrįstai sumokėtos sumos. Tai atgrasintų nuo ieškinių dėl sprendimų skirti sankciją pateikimo. Trečia, ginčijama nuostata taip pat neatitinka Chartijos 41 straipsnio 3 dalies ir SESV 340 straipsnio antros pastraipos, nes Teisingumo Teismas 2006 m. liepos 13 d. Sprendime *Manfredi* (C-295/04–C-298/04, EU:C:2006:461, 95 punktą) nusprendė, kad kiekvienam žalą patyrusiam asmeniui turi būti suteikta teisė prašyti atlyginti ne tik realiai patirtą žalą (*damnum emergens*), bet ir prarastas pajamas (*lucrum cessans*) su palūkanomis. Todėl minėta nuostata negali būti nei taikoma nagrinėjamam atvejui, nei sukurti teisinį pagrindą, kuris leistų Komisijai atsisakyti mokėti palūkanas.
- 42 Komisija atsako, kad Sprendime *Printeos* Bendrasis Teismas tik konstatavo nepakankamą motyvavimą 2014 m. sprendimo 92 konstatuojamojoje dalyje, tačiau neišsakė nuomonės dėl esmės, t. y. nenusprendė dėl ieškovės dalyvavimo darant SESV 101 straipsnio pažeidimą. Argumentas, kad šie motyvai neatitiko tikrovės, yra nereikšmingas, taigi Komisija galėjo priimti Sprendimą C(2017) 4112 *final* ir skirti ieškovei tokią pačią baudą, kokia buvo skirta 2014 m. sprendimu. Bet kuriuo atveju toks nepakankamas motyvavimas nėra pakankamai aiškus Sąjungos teisės normos pažeidimas. Be to, baudos grąžinimo tvarka buvo nurodyta 2014 m. sprendime, darant nuorodą į ginčijamą nuostatą, ir šios tvarkos ieškovė neginčijo.
- 43 Subsidiariai Komisija primena, kad pagal SESV 278 straipsnį ieškinių pateikimas Sąjungos teisme neturi stabdomojo poveikio. Kadangi ieškovė neprašė sustabdyti 2014 m. sprendimo vykdymo, jis buvo vykdomas privaloma tvarka, reikalaujant laikinai sumokėti baudą, nepaisant to, kad pateiktas ieškinys dėl šio sprendimo panaikinimo. Nagrinėjamu atveju nebuvo padaryta jokios žalos, nes pagrindinė

bauda ieškovei buvo gražinta, nepaisant to, kad fondo pelningumas buvo neigiamas. Be to, Komisija nesusidūrė su nemokumo problemomis būtent todėl, kad rūpestingai gražino minėtą pagrindinę sumą dar prieš įsigaliojant Sprendimui *Printeos*.

- 44 Komisija tvirtina, kad byloje dėl žalos atlyginimo kompensacinių palūkanų tikslas iš esmės yra atlyginti žalą dėl valiutos nuvertėjimo nuo įvykio, lėmusio žalą, iki žalos atlyginimo, ir kiek įmanoma atkurti žalą patyrusio asmens turtingą padėtį (principas *restitutio in integrum*). Taigi tam, kad būtų mokamos kompensacinės palūkanos, turi būti tenkinamos deliktinės atsakomybės sąlygos, o šioje byloje jos nėra tenkinamos. Bet kuriuo atveju palūkanos turi būti skaičiuojamos atsižvelgiant į realiai patirtą žalą, kuri paprastai apskaičiuojama remiantis Eurostato nustatyta infliacija atitinkamu laikotarpiu valstybėje narėje, kurioje savo buveinę turi ieškovas. Nagrinėjamu atveju referenciniu laikotarpiu nuo 2015 m. kovo 13 d. iki 2017 m. vasario 1 d. infliacija Ispanijoje sudarė 0 %. Net jei kompensacinės palūkanos turėtų būti apskaičiuojamos remiantis ECB refinansavimo norma (žr. šio sprendimo 24 punktą), o ne infliacija, turėtų būti taikoma ne 2015 m. kovo 9 d. galiojusi 0,05 %, o referenciniu laikotarpiu galiojusi nuo 2016 m. kovo 16 d. nustatyta 0 % refinansavimo norma. Padidinimas 2 procentiniais punktais negalimas, nes kompensacinėmis palūkanomis nesiekama daryti spaudimo skolininkui, stengiantis išvengti ar apriboti jo pareigos sumokėti vykdymo vėlavimą, kaip yra delspinigių atveju. Komisija nepripažįsta, kad ieškovė patyrė žalos dėl laikino baudos sumokėjimo ir kitų finansavimo šaltinių, lėmusių išlaidas, pasitelkimo. Dėl delspinigių, skaičiuojamų pavėlavus vykdyti tam tikro dydžio mokėjimo pareigą, ji iš esmės nurodo, kad jie skaičiuojami nuo sprendimo, kuriuo pripažįstama minėta pareiga, dienos iki jos įvykdymo dienos. Skirtingai nei kompensacinių palūkanų atveju, delspinigiams taikoma palūkanų norma yra ECB refinansavimo norma, padidinta 2 procentiniais punktais. Todėl pagal analogiją prašomam palūkanų normos padidinimui 3,5 procentinio punkto, taikytinam nesumokėjus 2014 m. sprendime numatytos baudos, negalima pritarti.
- 45 Komisija mano, kad dėl ginčijamos nuostatos pateiktas prieštaravimas dėl teisėtumo yra nepriimtinas ir bet kuriuo atveju nepagrįstas. Tokio prieštaravimo priimtumas priklauso nuo pagrindinio ieškinio priimtumo. Šiuo atveju ginčijamas el. laiškas nėra aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį. Tai paprasčiausiai 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą patvirtinantis aktas, numatantis ginčijamos nuostatos taikymą, jei ieškovė nuspręstų laikinai sumokėti baudą. Neginčijusi šio straipsnio savo ieškinyje dėl minėto sprendimo ieškovė pripažino jo galutinį pobūdį, todėl jos prašymas dėl panaikinimo, taigi ir prieštaravimas dėl teisėtumo, yra nepriimtini.
- 46 Dėl esmės, pirma, Komisija primena, kad ginčijama nuostata pakeitė Reglamento Nr. 2342/2002 85a straipsnį, patikslindama laikino mokėjimo gražinimo sąlygas, kai palūkanos yra neigiamos. Pagal šią nuostatą, kai baudos adresatas nusprendžia ne pateikti garantiją, o laikinai sumokėti baudą, kaip yra šioje byloje, sumokėtos sumos investuojamos į finansinį turtą, siekiant gauti investicinių pajamų, ir apie tai ieškovė buvo informuota. Jei Sąjungos teismas panaikina baudą nustatantį sprendimą, remiantis jurisprudencija jis numato pagrindinės sumos ir nuo jos skaičiuojamų palūkanų gražinimą. Šios palūkanos yra kompensacinio pobūdžio ir jomis siekiama atlyginti už negalėjimą naudotis laikinai sumokėta suma nuo sumokėjimo dienos iki pagrindinės sumos gražinimo dienos, taip pat atlyginti žalą, kuri galėjo atsirasti. Saugant adresato interesus ginčijama nuostata užtikrinama, kad neigiamų palūkanų atveju jis vis tiek gaus visą pagrindinę sumą, o referencinio laikotarpio neigiamą pelningumą padengs Komisija.
- 47 Antra, Komisija mano, kad ginčijama nuostata atitinka SESV 266 straipsnį ir principą *restitutio in integrum*. Šis principas reikalauja ne dirbtinai mokėti palūkanas bet kuriuo atveju, o tik esant konkrečioms aplinkybėms, kurių nagrinėjamu atveju nėra dėl makroekonominės situacijos, dėl kurios nagrinėjamos investicijos generavo neigiamas palūkanas. Skelbiant Sprendimą *Corus* ir Sutartį *Holcim* tokių taisyklių, kokios numatytos ginčijamoje nuostatoje, dar nebuvo ir Bendrasis Teismas negalėjo numatyti dabartinės ekonominės situacijos, kai palūkanų normos yra žemos ar net neigiamos, nes iki 2008 m. ekonominės krizės neigiamos palūkanų normos buvo sunkiai įsivaizduojamos Europos Sąjungos šalių ekonomikoje. Teigiamų palūkanų mokėjimas prieštarautų ekonominei situacijai, kai

palūkanų norma yra neigiama, ir tai gali lemti nepagrįstą praturtėjimą. Nagrinėjamu atveju ginčijama nuostata yra netgi palanki ieškovei, nes, nesant tokios nuostatos, šio sprendimo 24 punkte nurodytas neigiamas pelningumas turėtų būti išskaičiuotas iš gražinamos pagrindinės sumos.

48 Trečia, Komisija nepripažįsta, kad ginčijama nuostata pažeidžia SESV 340 straipsnio antrą pastraipą, Chartijos 41 straipsnio 3 dalį ir 47 straipsnį, nes ieškovė nepaaiškina, kodėl mano, kad ši nuostata atima iš jos teisę į žalos atlyginimą ar į palūkanas ir ji negali veiksmingai įgyvendinti savo teisės kreiptis į teismą. Ji taip pat nepagrįstai teigia, kad palūkanų nemokėjimas atgraso sprendimo konkurencijos srityje adresatus kreiptis į Bendrąjį Teismą dėl to sprendimo panaikinimo, nes palūkanų (teigiamų ar neigiamų) mokėjimas yra tik papildomas institutas atsižvelgiant į prašymą panaikinti pagrindinį baudos dydį ir jo negalima numatyti pateikiant ieškinį.

Dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų

49 Pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos deliktinės atsakomybės, kaip ji suprantama pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą, atsiradimas siejamas su visų sąlygų įvykdymu, t. y. veiksmy, kuriais kaltinama Sąjungos institucija, neteisėtumu, žalos realumu ir priežastinio ryšio tarp institucijos veiksmy ir nurodytos žalos buvimu (žr. 2016 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ledra Advertising ir kt. / Komisija ir ECB*, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 64 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

50 Kalbant apie pirmąją sąlygą, pažymėtina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją reikalaujama įrodyti pakankamai aiškų teisės normos, kuria siekiama suteikti tam tikrų teisių privatiems asmenims, pažeidimą (žr. 2016 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Ledra Advertising ir kt. / Komisija ir ECB*, C-8/15 P–C-10/15 P, EU:C:2016:701, 65 punktą ir nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 29 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

51 Pažymėtina, kad toks pažeidimas yra tuomet, kai atitinkama institucija akivaizdžiai ir šiurkščiai nesilaiko nustatytų diskrecijos ribų; tokiu atveju reikia, be kita ko, atsižvelgti į šiuos veiksnius: pažeistos normos aiškumo ir tikslumo laipsnis ir diskrecijos, kurią Sąjungos institucijai suteikia pažeista norma, apimtis (žr. 2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Kai Sąjungos institucija turi tik labai nedidelę diskreciją arba išvis jos neturi, paprasčiausio Sąjungos teisės pažeidimo gali užtekti, kad būtų nustatyta, jog padarytas pakankamai aiškus šios teisės pažeidimas (šiuo klausimu žr. 2003 m. liepos 10 d. Sprendimo *Komisija / Fresh Marine*, C-472/00 P, EU:C:2003:399, 26 punktą ir nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Ombudsmenas / Staelen*, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 39 punktą).

52 Nagrinėjamu atveju šalys nesutaria dėl to, ar palūkanų nuo ieškovei gražintos pagrindinės baudos sumos nesumokėjimas yra pakankamai aiškus teisės normos, kuria siekiama suteikti teisių privatiems asmenims, pažeidimas.

53 Grįsdama savo prašymą dėl žalos atlyginimo ieškovė nurodo, pirma, pareigos motyvuoti pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą ir Chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punktą nesilaikymą 2014 m. sprendimo 92 konstatuojamojoje dalyje, dėl ko Bendrasis Teismas jos atžvilgiu panaikino minėtą sprendimą Sprendimu *Printeos*, ir antra, SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos, suteikiančios subjektyvią teisę į Sprendimo *Printeos* visapusį ir tinkamą įgyvendinimą, pažeidimą, nes Komisija šiuo klausimu, įskaitant delspinigių mokėjimą, diskrecijos neturi.

54 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia reikia išnagrinėti, ar buvo padarytas pakankamai aiškus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas.

Dėl to, ar buvo padarytas pakankamai aiškus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas

- 55 Remiantis SESV 266 straipsnio pirma pastraipa, institucija, kurios aktas buvo panaikintas, privalo imtis būtinų priemonių sprendimui, kuriuo šis aktas buvo pripažintas negaliojančiu, įvykdyti. Reikia konstatuoti, kad šis straipsnis yra teisės norma, kuria siekiama suteikti tam tikrų teisių privatiems asmenims, kaip ji suprantama pagal šio sprendimo 50 punkte nurodytą jurisprudenciją. Iš tikrųjų jame numatyta absoliuti ir besąlyginė institucijos, priėmusios panaikintą aktą, pareiga ieškovo, laimėjusio bylą, atžvilgiu imtis priemonių vykdyti teismo sprendimą dėl panaikinimo, atitinkanti ieškovo teisę į tai, kad šios pareigos būtų visapusiškai laikomasi.
- 56 Taigi, jei sprendimas, kuriuo skirta bauda, panaikinamas, kaip šiuo atveju, arba priimamas sprendimas dėl nepagrįstai pervestos sumos gražinimo, jurisprudencijoje remiantis šia taisykle pripažįstama ieškovo teisė, kad jis būtų gražintas į situaciją, kurioje buvo iki to sprendimo priėmimo, o tai reiškia, kad turi būti gražinta nepagrįstai pagal panaikintą sprendimą sumokėta pagrindinė suma ir delspinigiai (šiuo klausimu žr. Sprendimo *IPK* 29 punktą ir Sprendimo *Corus* 50, 52 ir 53 punktus; Nutarties *Holcim* 30 ir 31 punktus ir generalinio advokato Y. Bot išvados byloje *Komisija / IPK International*, C-336/13 P, EU:C:2014:2170, 78 ir 79 punktus). Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad delspinigių pervedimas yra sprendimo dėl panaikinimo įvykdymo priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, tiek, kiek juo siekiama kompensuoti nuostolius, kurių kreditorius patyrė dėl to, kad negalėjo disponuoti jam gražintina skola, ir paskatinti skolininką kuo greičiau įvykdyti sprendimą dėl panaikinimo (Sprendimo *IPK* 29 ir 30 punktai).
- 57 Nagrinėjamu atveju vykdydama Sprendimą *Printeos* ir grįsdama savo sprendimą nemokėti palūkanų ieškovei Komisija, be kita ko, rėmėsi ginčijama nuostata.
- 58 Atsižvelgiant į tai, ieškovės kaltinimas, kad Komisija klaidingai taikė Reglamento Nr. 2341/2002 85a straipsnį, o ne ginčijamą nuostatą, kuri pakeitė tą straipsnį (žr. šio sprendimo 40 punktą), yra nepriimtinas. Kaip tvirtina Komisija, 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje, kuri nebuvo ginčijama byloje T-95/15, todėl tapo galutinė, aiškiai daroma nuoroda į Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 90 straipsnį, susijusį su atitinkamos įmonės galimybe laikinai sumokėti baudos sumą. Tokio vertinimo nepaneigia tai, kad ieškovei 2015 m. vasario 16 d. laišku perduotame informaciniame pranešime vis dar per klaidą, kaip pripažįsta pati Komisija, buvo daroma nuoroda į Reglamento Nr. 2341/2002 85a straipsnį. Be to, ieškovė neginčija, kad šiuo atveju referenciniu laikotarpiu pagrindinės baudos sumos investavimo į BUFI fondą pelningumas buvo neigiamas, todėl Komisija laikėsi ginčijamos nuostatos taikymo kriterijų.
- 59 Atsižvelgiant į šio sprendimo 56 punkte nurodytą jurisprudenciją reikia patikrinti, ar šiuo atveju tai, kad Komisija nesumokėjo delspinigių ir taikė ginčijamą nuostatą, yra Sprendimo *Printeos* vykdymas, atitinkantis SESV 266 straipsnio 1 pastraipoje nustatytus reikalavimus.

Dėl ginčijamos nuostatos taikymo ir pareigos mokėti delspinigius atsižvelgiant į SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą

- 60 Kaip Komisija pripažino per posėdį, atsižvelgiant į ginčijamos nuostatos reguliavimo aplinką ir aiškumą, kai daroma aiški nuoroda į teises gynimo priemones, taip pat į situaciją, kai sprendimu skirta bauda buvo panaikinta, minėta nuostata yra skirta įgyvendinti SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje numatytiems reikalavimams. Be to, savo procesiniuose dokumentuose Komisija patvirtino, kad ginčijama nuostata buvo nustatyta siekiant reglamentavimą suderinti su jurisprudencijoje, konkrečiai – Sprendime *Corus* ir Nutartyje *Holcim*, pripažintais reikalavimais.
- 61 Taigi ginčijama nuostata, kiek leidžia jos turinys, turi būti aiškinama atsižvelgiant į iš SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos išplaukiančius reikalavimus. Iš tikrųjų iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad Sąjungos antrinės teisės tekstas turi būti aiškinamas kuo labiau laikantis

Sutarties nuostatų ir bendrųjų Sąjungos teisės principų. Tačiau toks požiūris neturi lemti nepriimtino tokio teksto *contra legem* aiškinimo, kai jo prasmė yra aiški, nedviprasmiška ir negali būti aiškinama kitaip (šiuo klausimu žr. 2017 m. vasario 28 d. Sprendimo *Yingli Energy (China) ir kt. / Taryba*, T-160/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:125, 151 ir 152 punktus ir nurodytą jurisprudenciją; šiuo klausimu pagal analogiją taip pat žr. 2017 m. birželio 29 d. Sprendimo *Popławski*, C-579/15, EU:C:2017:503, 33 punktą ir nurodytą jurisprudenciją). Taigi, kai dėl nuostatos, kurios prasmė yra aiški ir nedviprasmiška, kreipiamasi į Bendrąjį Teismą pateikiant prieštaravimą dėl teisėtumo pagal SESV 277 straipsnį, šis teismas turi patikrinti jos atitiktį Sutarties nuostatoms ir bendriesiems Sąjungos teisės principams.

- 62 Deleguotajame reglamente Nr. 1268/2012 nepatikslinama ginčijamoje nuostatoje vartojamos frazės „kartu su priskaičiuotomis palūkanomis“ prasmė. Konkrečiai kalbant, šios palūkanos, priešingai, nei nurodytos jo 83 straipsnyje, nėra kvalifikuojamos kaip „delspinigiai“. Be to, Finansinio reglamento 83 straipsnio 4 dalyje, kuri yra ginčijamos nuostatos teisinis pagrindas, taip pat nurodomas dviprasmiškas terminas „priskaičiuotos palūkanos“. Tačiau Finansinio reglamento 78 straipsnio 4 dalyje dėl Sąjungos skolos kreditoriui nustatymo aiškiai vartojama „delspinigių“ sąvoka. Be to, atsakydama į Bendrojo Teismo šia tema raštu ir žodžiu pateiktus klausimus Komisija iš esmės nurodė, kad šiuo atveju „priskaičiuotos palūkanos“ yra ne delspinigiai ar kompensacinės palūkanos, o palūkanos *sui generis*, susijusios tik su grąža ar pelningumu, kuri būtų galima gauti padėjus į banką pagrindinę sumą ar investavus ją į finansinį turtą.
- 63 Šiuo klausimu Komisija iš esmės nurodo, kad ginčijama nuostata ir kitos Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 nuostatos išsamiai reglamentuoja palūkanų mokėjimą, kai grąžinama skola dėl panaikinto sprendimo, kuriuo buvo skirta bauda; jos iš principo neleidžia mokėti palūkanų, kai, kaip šiuo atveju, netenkinamos ginčijamoje nuostatoje nustatytos sąlygos. Tačiau, nepriklausomai nuo minėtos nuostatos taikymo, Komisija neatmeta nei galimybės mokėti kompensacines palūkanas, kad būtų atlyginta žala, nei delspinigius, kai vėluojama grąžinti pagrindinę baudos sumą. Bet kuriuo atveju Komisija mano, kad nagrinėjamu atveju ji nevēlavo grąžinti, todėl delspinigių mokėjimas yra nepagrįstas. Ji pabrėžia, kad pagrindinę baudos sumą ieškovei ji rūpestingai grąžino nedelsdama dar iki Sprendimo *Printeos* įsiteisėjimo, todėl nebuvo jokio mokėjimo vėlavimo.
- 64 Vis dėlto, kaip pripažinta šio sprendimo 56 punkte nurodytoje jurisprudencijoje, tiesiogiai iš SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos išplaukiančios pareigos mokėti delspinigius priėmus teismo sprendimą, kuriuo retroaktyviai panaikinamas sprendimas dėl nepagrįstai pervestos sumos grąžinimo ar kuriuo skiriama bauda, tikslas, be kita ko, kompensuoti nuostolius dėl negalėjimo naudotis aptariama sumokėta suma. Šiuo klausimu jurisprudencijoje nurodyta, kad dėl sprendimo panaikinimo *ex tunc* ši skola atsiranda nuo to momento, kai asmuo nepagrįstai sumoka reikalaujamą sumą, ir nuo šio momento to sprendimo autoriui, kaip skolininkui, neišvengiamai skaičiuojamas vėlavimas sumokėti (šiuo klausimu žr. Sprendimo *IPK* 30 ir 76 punktus ir Sprendimo *Corus* 50–54 punktus). Reikia pažymėti, kad šioje jurisprudencijoje nedaroma skirtumo dėl to, ar tokia situacija susiformavo dėl sprendimo, nurodančio grąžinti nepagrįstai pervestą sumą, panaikinimo, ar sprendimo, kuriuo skiriama bauda, panaikinimo, ir yra taikoma visoms skoloms, atsiradusioms dėl institucijos nustatytos priemonės retroaktyvaus panaikinimo, ir tai neturi įtakos ginčijamos nuostatos apimčiai ir jos taikymui nagrinėjamai situacijai.
- 65 Taigi Komisija nepagrįstai tvirtina, kad nuo 2015 m. kovo 9 d., t. y. nuo tada, kai ieškovė nepagrįstai laikinai sumokėjo pagrindinę baudos sumą, neskaičiuojamas mokėjimo vėlavimas, todėl ji neturi mokėti delspinigių. Kadangi 2014 m. sprendimas buvo panaikintas atgaline data, Komisijai nuo laikino baudos sumokėjimo skaičiuojamas vėlavimas grąžinti pagrindinę baudos sumą. Taigi ji turėjo mokėti delspinigius pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, kad būtų tenkinamas *restitutio in integrum* principas, ir kompensuoti ieškovei už negalėjimą naudotis minėta suma.

- 66 Iš to taip pat matyti, kad Komisija nepagrįstai manė, jog ginčijama nuostata neleidžia jai vykdyti absoliučios ir besąlyginės pareigos mokėti delspinigius pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą. Bet kuriuo atveju ši nuostata negali turėti įtakos šiai pareigai ir neleisti tokio mokėjimo, nes joje nurodytos „priskaičiuotos palūkanos“, nors ir negali būti laikomos „delspinigiais“ arba kompensacija pagal šio sprendimo 64 punkte nurodytą jurisprudenciją, vis dėlto yra konkrečiai susijusios su realiu teigiamu nagrinėjamos sumos investicijos pelningumu.
- 67 Taigi ieškovė pagrįstai tvirtina, kad po Sprendimo *Printeos* ir, nepaisant ginčijamos nuostatos, remiantis SESV 266 straipsnio pirma pastraipa, kaip ji aiškinama jurisprudencijoje, Komisija, vykdydama minėtą sprendimą, turėjo ne tik atlyginti pagrindinę baudos sumą, bet ir sumokėti delspinigius, kad būtų kompensuotas negalėjimas naudotis minėta suma referenciniu laikotarpiu, ir šiuo atžvilgiu Komisija neturi jokios diskrecijos.
- 68 Komisijos argumentus, susijusius su ieškovės nepagrįstu praturtėjimu, nes pagrindinės baudos sumos pelningumas referenciniu laikotarpiu buvo neigiamas ir gražinus visą sumokėtą sumą yra kompensuojama per daug, reikia atmesti, nes toks aiškinimas tiesiogiai prieštarauja jurisprudencijoje pabrėžtai kompensacijos sumokant delspinigius logikai.
- 69 Tokiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į Komisijai SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatytą absoliučią ir besąlyginę pareigą mokėti tokias palūkanas (pati Komisija tokiu atveju neturi jokios diskrecijos), reikia konstatuoti pakankamai aiškų šios teisės normos pažeidimą, galintį lemti Sąjungos deliktinę atsakomybę pagal SESV 266 straipsnio antrą pastraipą, aiškinamą atsižvelgiant į SESV 340 straipsnio antrą pastraipą. Tokiomis aplinkybėmis nereikia nagrinėti nei kitų šiuo atžvilgiu ieškovės pateiktų kaltinimų, nei jos prieštaravimo dėl ginčijamos nuostatos teisėtumo.

Dėl priežastinio ryšio ir atlygintinos žalos

- 70 Reikia priminti, kad SESV 340 straipsnio antroje pastraipoje įtvirtinta priežastinio ryšio sąlyga susijusi su pakankamai tiesioginiu veiksmy ir žalos priežastiniu ryšiu (žr. 2010 m. kovo 18 d. Sprendimo *Trubowest Handel ir Makarov / Taryba ir Komisija*, C-419/08 P, EU:C:2010:147, 53 punktą ir nurodytą jurisprudenciją ir 2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 61 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 71 Nagrinėjamu atveju tai, kad Komisija nesilaikė pareigos mokėti delspinigius pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, turi pakankamai tiesioginį ryšį su ieškovės patirta žala. Ši žala – tai prarasti delspinigiai referenciniu laikotarpiu, laikytini kompensacija už negalėjimą naudotis tuo pačiu laikotarpiu pagrindine baudos suma, apskaičiuojami taikant ECB refinansavimo normą, padidintą, kaip prašoma šioje byloje, 2 procentiniais punktais (žr. šio sprendimo 74 punktą).
- 72 Komisija negali kaltinti ieškovės, kad ši laisvai pasirinko laikinai sumokėti baudą, o ne pateikti banko garantiją, kuri, be kita ko, taip pat būtų lėmusi finansines išlaidas, nors ir žinojo arba turėjo žinoti ginčijamoje nuostatoje numatytas grąžinimo sąlygas, jei teismo sprendimas būtų panaikintas. Kaip pripažino pati Komisija, pagal SESV 278 straipsnį ieškiniui, pateiktam dėl privaloma tvarka vykdomo sprendimo skirti baudą, neturint stabdomojo poveikio, laikinas baudos sumokėjimas yra principinė ir pirminė atitinkamos įmonės pareiga, kurią įvykdyti, be kita ko, šiuo atveju buvo reikalaujama 2014 m. sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje. Iš to matyti, kad ieškovės sprendimas laikinai sumokėti baudą yra logiška šio sprendimo pasekmė ir nepanaikina priežastinio ryšio tarp nustatyto neteisėtumo ir patirtos žalos.

- 73 Dėl atlygintinos žalos dydžio reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju Komisija neginčija pačios gražintinos pagrindinės 184 592,95 EUR sumos kaip delspinigių, priskaičiuotų ir nesumokėtų nuo 2015 m. kovo 9 d., tačiau nepritaria ECB refinansavimo normos padidinimui 3,5, o ne 2 procentiniais punktais (žr. šio sprendimo 44 punktą). Tokiomis aplinkybėmis reikia nuspręsti, kad prašoma pagrindinė suma šiuo atveju yra gražintina.
- 74 Vis dėlto atsižvelgiant į prieštaravimą ir į tai, kad ieškovė pirmoje ieškinyje nurodytų reikalavimų dalyje prašė sumokėti delspinigius, apskaičiuojamus pagal ECB refinansavimo normą, padidintą 2 procentiniais punktais, principas *ne ultra petita* draudžia Bendrajam Teismui priteisti daugiau, nei reikalaujama (pagal analogiją žr. 1992 m. gegužės 19 d. Sprendimo *Mulder ir kt. / Taryba ir Komisija*, C-104/89 ir C-37/90, EU:C:1992:217, 35 punktą). Šiuo klausimu pažymėtina, kad ieškovės per posėdį pateiktas prašymas padidinti normą 3,5 procentinio punkto (kaip buvo reikalaujama jos 2017 m. sausio 26 d. el. laiške) (žr. šio sprendimo 22 punktą), yra pavėluotas ir prieštarauja šalių reikalavimų nekeičiamumo principui (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *HX / Taryba*, C-423/16 P, EU:C:2017:848, 18 punktą). Galiausiai ieškovė tik subsidiariai, t. y. jei pagrindinis jos reikalavimas būtų atmestas, prašė, kad Bendrasis Teismas nustatytų tinkamo dydžio palūkanų normą.
- 75 Taigi reikia atmesti šį prašymą padidinti palūkanų normą ir nustatyti, kad atlygintina yra 184 592,95 EUR suma.

Dėl reikalavimų antroje dalyje pateikto prašymo priteisti delspinigius

- 76 Kadangi ieškovė antroje savo reikalavimų dalyje prašo priteisti delspinigius nuo atlygintinos sumos, nurodytos šio sprendimo 75 punkte, reikia priteisti delspinigius, skaičiuojamus nuo šio sprendimo paskelbimo dienos iki tol, kol Komisija visiškai juos sumokės, taikant, kaip ir prašyta, ECB refinansavimo normą, padidintą 3,5 procentinio punkto, remiantis pagal analogiją Deleguotojo reglamento Nr. 1268/2012 83 straipsnio 2 dalies b punktu (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 10 d. Sprendimo *Gascogne Sack Deutschland ir Gascogne / Europos Sąjunga*, T-577/14, EU:T:2017:1, 178 ir 179 punktus).
- 77 Vis dėlto reikia atmesti šį prašymą, kiek juo prašoma priteisti delspinigius nuo 2017 m. vasario 1 d.
- 78 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, prašymą atlyginti žalą, nurodytą reikalavimų pirmoje dalyje, reikia pripažinti pagrįstu, todėl subsidiaraus prašymo panaikinti ginčijamą el. laišką nagrinėti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 79 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalauja. Kadangi Komisija iš esmės pralaimėjo bylą, iš jos priteistinos bylinėjimosi išlaidos pagal ieškovės pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (trečioji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Europos Sąjunga, atstovaujama Europos Komisijos, vykdydama 2016 m. gruodžio 13 d. Sprendimą *Printeos ir kt. / Komisija* (T-95/15), turi *Printeos, SA* atlyginti dėl šiai bendrovei nepervestos 184 592,95 EUR sumos, kuri jai turėjo būti pervesta kaip delspinigiai, priskaičiuoti nuo 2015 m. kovo 9 d. iki 2017 m. vasario 1 d. pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą, patirtą žalą.**
- 2. Nuo 1 punkte nurodytos atlygintinos žalos nuo šio sprendimo paskelbimo iki visiško sumokėjimo pradedami skaičiuoti delspinigiai, taikant palūkanų normą, kurią Europos Centrinis Bankas (ECB) taiko savo pagrindinėms refinansavimo operacijoms, padidintą 3,5 procentinio punkto.**
- 3. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 4. Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Frimodt Nielsen

Kreuschitz

Forrester

Póltorak

Perillo

Paskelbtas 2019 m. vasario 12 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės	1
Procesas ir šalių reikalavimai	6
Dėl teisės	7
Dėl ginčo dalyko	7
Dėl pagrindinio reikalavimų pirmoje dalyje nurodyto prašymo atlyginti žalą	7
Šalių argumentų priminimas	7
Dėl Sąjungos deliktinės atsakomybės atsiradimo sąlygų	10
Dėl to, ar buvo padarytas pakankamai aiškus SESV 266 straipsnio pirmos pastraipos pažeidimas	11
Dėl ginčijamos nuostatos taikymo ir pareigos mokėti delspinigius atsižvelgiant į SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą	11
Dėl priežastinio ryšio ir atlygintinos žalos	13
Dėl reikalavimų antroje dalyje pateikto prašymo priteisti delspinigius	14
Dėl bylinėjimosi išlaidų	14